СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ VII. | Мт. Кармель, Па. Четверъ 30-го Листопада 1899. | Число 48.

КАЛЕНДАРЬ.

Листопадъ.

30	Ч.	Платона, Романа
1	П.	Авдія, Варлаама
2	С.	Григорія, Анатолія
3	Н.	24. Введеніє П. Д. В.
4	П.	Филимона, Кикилія
5	В.	Амфилохія
6	С.	† Екатарины, Августы

ЗМѢСТЪ.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Въ першôй половинѣ падол. б. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючі новѣ члены:

Buffalo, N. Y.

Число въ гол. книзѣ:

1. Барна Павлю 1563
2. Понтусъ Дмитро 1564
3. Котелець Михайло 1564

Olyphant, Pa.

4. Федорчакъ Теодоръ 1281

Homestead, Pa.

5. Банякъ Юрій 1565
6. Дуплякъ Михаилъ 1565

United, Pa.

7. Сѣвакъ Василь 1566

Simpson, Pa.

8. Копча Андрей 1566
9. Сивець Никита 1567
10. Фатула Семенъ 1567
11. Токарчикъ Микола 1568

Shenandoah, Pa.

12. Климовскій Омелянъ 1568
13. Святковскій Гнатъ 1569
14. „ Теодоръ 1569

Trauger, Pa.
Нове Братство.

15. Пращакъ Иванъ 1570
16. Червôнка Иванъ 1570
17. Єндрикъ Матѣй 1571
18. Гордый Иванъ 1571
19. „ Стефанъ 1572
20. „ Михаилъ 1572
21. Тирпакъ Иванъ 1573
22. „ Михаилъ 1573
23. Гудакъ Михаилъ 1574
24. „ „ (молодшій) 1574
25. „ „ Бурый 1575
26. Тирпакъ Мих. (молод.) 1575
27. „ Андрей 1576
28. Туринъ Иванъ 1576
29. Бросначь Андрей 1577
30. „ Иванъ 1577
31. Пачакъ Мартинъ 1578
32. „ Николай 1578
33. Єникъ Иванъ 1579
34. Оленьовскій Петро 1559
35. Войтила Михаилъ 1580

Waterbury, Conn.

36. Косаровичь Олекса 80

Eleonora, Pa.

37. Цьона Папько 1466
38. Пекера Петро 1468
39. Сторожко Іоанъ 1470
40. Жицкій Никола 1580
41. Павловскій Антонъ 1581
42. „ Максимъ 1581
43. Руданичь Иванъ 1582
44. Рерентовичь Онуфрій 1582

St. Louis, Mo.

45. Волашинъ Мартинъ 1454
46. „ Доминикъ 1455

Pittsburg, Pa.

47. Пецухъ Петро 1583
48. Жойко Василь 1583
49. Чарноживецкій Иванъ 1584
50. Команъ Семенъ 1584
51. Гоносъ Василь 1585

McAdoo, Pa.

52. Пецухъ Михайло 220
53. Цѣркотъ Анна 1334

Priceburg, Pa.

54 Артимъ Антоній 1014

Ант. Бончевскій
секретарь.

Вôдъ Совѣта товариства рус. кат. священниковъ

Вôдозва

до всѣхъ рус. кат. священниковъ и цѣлого народу руского въ Спол. Державахъ.

Дорогі братя!

Прибувшій до Канады нашъ братъ-місіонеръ та членъ нашого товариства о. Дамаскинъ Поливка, осѣвъ теперь въ Вінніпеґу, где задумавъ лишь при помочи Русиновъ постарати ся о свою рôдну руску церковь. Въ той цѣли зготжено просторый дôмъ за цѣну $2.500, где буде выгôдне мѣсце на церковь (каплицю), помешкане для священника, читальню, школу руску и крамницю (шторъ). 200 дол. уже якось зôбрано и дано на завдатокъ, а до нового року мае ся дати 600 дол., а решту за 5 лѣтъ на выплатъ.

Понеже Русины въ Вінніпеґу теперь ще дуже бѣдні, тому въ имени о. Поливки и его вѣрныхъ, просимо передовсѣмъ всѣхъ нашихъ священниковъ, щобы зволили чимъ скорше заняти ся зôбранемъ добровôльныхъ жертвъ, высылаючи въ той цѣли колекторовъ въ своихъ громадахъ, або въ иншій способъ, отъ примѣромъ въ церкви на попередше въ недѣлю заповѣдженôмъ Богослуженю, колектою самымъ ласкаво заняти ся. А где нема въ мѣсци священника, то просимо нашихъ братôвъ Русиновъ, абы самі занялись збиранемъ жертвъ на руску кат. церковь въ Вінніпеґу. Дотычні жертвы упрошае ся выслати передъ 20. децембромъ б. р. на руки пôдписаного предсѣдателя. Списъ жертвъ оголосить ся разомъ въ своимъ часѣ.

Не вôдкажѣтъ, дорогі братя, нашимъ бѣднымъ братямъ въ Канадѣ усерднôй ихъ просьбѣ, та зберѣтъ по милости своей на ихъ церковь що зможете, бо они самі про нужду свою на разѣ не дали бы собѣ рады. Богъ вамъ за милость дасть милость, такъ якъ »доброохотного дателя любить Богъ«.

Өеофанъ А. Обушкевичь
предсѣдатель.
Петро И. Кошелякъ
секретарь.

Робôтники безъ роботы.

Звôдки се походить?

Коли хто пройде ся по улицяхъ, де мешкають богачѣ, задивуесь певно той пышнотѣ, зъ якою они ставляють свои домы и устроюють свои помешканя. Єсли то бѣдный чоловѣкъ, то подумае собѣ: Е досыть богатства на свѣтѣ, тôлько оно не иде на пожитокъ бѣднымъ людямъ. А єсли то богатый, то помыслить собѣ имовѣрно: Красні ті домы и резиденціи, але я маю красші, або, я выбудую собѣ ще лѣпші. И такъ бѣдный зъ богатымъ росходять ся въ своихъ чувствахъ, якъ и въ своимъ житю. Той мае домы, фабрики, гуляще житє, заморскі купелѣ, театры, а тамтой часто и мѣсця немае, де мôгъ бы голову свою склонити. Звôдки то походить? Чи зъ братерства? Анѣ разъ. Братерство мѣжь людьми вымагае рôвности, а тутъ зъ неи анѣ слѣду. Одинъ мае больше, далеко больше, якъ потребуе, а другій и до устъ немае що взяти. Оденъ пануе, а другій бѣдный. А задлячого? Бо богачь мае свои фабрики, а бѣдный мусить робити у него. Богачь єсть паномъ, а робôтникъ Иваномъ. И Иванъ, коли хоче жити, мусить просити у пана роботы. Панъ ему дае, якъ може зъ него мати зыски. Коли-жь вôнъ бачить, що зъ Ивана нема зысковъ, бо ті товары, які Иванъ выробивъ, не мають часово покупу, вôдпускае Ивана безъ жалости и безъ найменшого смутку.

Въ Америцѣ, якъ и у всякой краинѣ, де стоять фабрики, богато бѣдныхъ людей остае безъ роботы, не такъ задля лѣнивости своеи, якъ задля частыхъ »slackôвъ«, а нѣ, то и повного безроботя.

Кôлько разôвъ „штапувала“ робота въ Америцѣ вôдъ часу, коли Русины преміґровали?

Если се правда, що перші еміґранты зъ Русиновъ прийшли коло 1873 р. до Америки, то вôдъ того часу робота въ Америцѣ »штапувала« три разы. Перший разъ въ 1873 р., другій разъ въ 1884 р., третій разъ въ 1892—1893 р. Черезъ ті майже правильні повороты безроботя робôтники сильно нищать ся и тратять всѣляку надѣю на полѣпшене своеи долѣ. Якась мовь невмолима судьба тягне ихъ все до долу и приказуе имъ жити въ нуждѣ, піяньствѣ и низькôй змысловости. А тымчасомъ богачѣ панують!

Чи такъ е всюды?

Рѣшучо, всюды, де тôлько гуркотять фабрики пановъ капиталістôвъ. Ранными ранками тамъ можна бачити робôтниковъ чекаючихъ на »джябъ«, неразъ въ зимнѣ и голодѣ. Але »офісы« мають досыть робôтниковъ позаписуваныхъ за муловъ и больше не пріймають. Неразъ и тыжднями стоять такъ и чекають »хлѣба« — та капиталісты, хочь его мають доволѣ, не хочуть и не можуть его бѣднымъ удѣлити. Можна бы на томъ мѣсци навести числа незанятыхъ робôтниковъ нпр. въ Англіи, та се задля тыхъ нашихъ людей, котрі працюють по майнахъ та фабрикахъ, есть рѣчею злишною, бо кождый зъ нихъ зъ своего власного досвѣду знае, що не все можь знайти роботу.

Незгода мѣжь робôтниками.

Тутъ въ Америцѣ, якъ и всюды, робôтники не стоять мôцно за собою. Позасновувані уніи робôтничі працюють на себе помагаючи собѣ взаимно, такожь въ часѣ безроботя. Богато тысячь роздали уніи па полекшене долѣ своихъ братовъ въ »тяжкихъ часахъ.« Неразъ навѣть ихъ фонды зовсѣмъ вычерпувались. Особливо тогды, коли фабриканты брали робôтниковъ, не належачихъ до уніи. Наслѣдкомъ сеи політики фабрикантôвъ бувало се, що робôтники одні противъ другихъ выступали, одні на другихъ нападали, навѣть стрѣлялись и рѣзались. Уніи тогды боронили интересôвъ робôтниковъ, а робôтники, котрі не належали до уній, боронили интересôвъ капиталістôвъ. Межи ними борба була неминуча. Американьскі рускі робôтники въ такихъ выпадкахъ часто грали ролю оборонцѣвъ капиталістôвъ. Не можь имъ и дивуватись. Якъ нуждарѣ прійшли въ Америку зъ старого краю, то и нужды мусѣли боронити. Мѣжь тымъ, коли тутейші робôтники выросли мѣжь богатствомъ и достатками, котрыхъ для себе и своихъ родинъ мусять бажати.

Зарада лиху.

Лихо безроботя есть наслѣдкомъ свѣтовыхъ причинъ и тому уніи, поодинокі мѣста та державы, не годні его теперь знищити. Та коли бъ направду хотѣли, то могли бы, особливо державы, его значно вкоротити. А ось що дало бы роботу больше людямъ: 1) вôсѣмь годинъ працѣ; 2) заказъ роботы дѣтей низше 16 лѣтъ; 3) выробъ всѣхъ рѣчей, якихъ потребують мѣста та державы, ними самыми; 4) здорові помешканя для робôтниковъ, пекарнѣ побудовані мѣстами; 5) публичні роботы пôдчасъ безроботя.

Теперѣшні добрі часы, а Русины.

Декотрі наші люде такъ собѣ мѣркують: «Е, що менѣ такъ собѣ голову ломати, якъ що треба зробити. На то е другі«. То есть говорене нерозумного старокраевого чоловѣка. Власне кождый чоловѣкъ мае розумъ, абы мысливъ, якъ бы собѣ мôгъ помочи и другимъ. Прецѣнь кождый може самъ то знати: 1) що робота не все иде, 2) що коли робота не иде, а чоловѣкъ гроша собѣ не приспоривъ; немае за що нѣ ѣсти нѣ пити, 3) що не маючи за

(Продовжене на другôй сторонѣ).

ЛІНЧЬ.

Оповѣдане зъ дикихъ вестôвъ.

На ґанку одного готелю въ Каліфорніи сидѣла громадка мущинъ и зъ хлопячимъ вдоволенемъ розправляли о лінчахъ, які зайшли остатными часами въ полудневыхъ державахъ Сполученыхъ Державъ.

— Я вже не интересую ся лінчовыми судами такъ живо, якъ се бувало въ молодыхъ лѣтахъ, — сказавъ Томъ Ектрісонъ, котрого кликали вуйкомъ. — Не лишь тому, що чоловѣкъ чимъ разъ старшій, але такожь длятого, що послѣдный лінчь, въ якôмъ я бравъ участь, посадивъ насъ на ледѣ. Рѣчь малась такъ. Пітъ Ленсінґъ вкравъ коня, а мы, зôбравши купку мущивъ, пустились за нимъ въ погоню, Но, але Пітъ не давъ ся такъ скоро зловити, се-жь ему не першина. Вкôнци мы попали на слѣдъ и, перебившись черезъ заросту хащами горбовину, спостерегли Піта, якъ несповна мильку чвалавъ преріями передъ нами. Мы кликали за нимъ, щобы станувъ, хочь на таке вôддалене вôнъ насъ не мôгъ чути, а хотяй бы навѣть чувъ насъ, то не бувъ бы ставъ, бо знавъ, що за крадѣжь коня мы его повѣсимо. А то се приключилось вперве по зъорганізованю »Даймондъ сентеръ віджілентенъ«, тому не хотѣлисьмо зломати формальностей и взывали Піта, щобы пôддавъ ся. Дікъ Івенсъ, нашъ провôдникъ, хотѣвъ заховати всякі »правила«, якъ говоривъ, и пôсля нихъ поступати, хоть я и многі инші ще днесь есьмо тои гадки, що на правила въ такихъ случаяхъ нема що зважати. Се-жь лінчь, а не справа гонорова, а злодѣй жаденъ джентелменъ, то-жь годѣ правила заховати въ кождôмъ выпадку.

Мѣжь тымъ, чого зрештою можь було сподѣватись, думаючи, що нашими покликами, щобы Пітъ пôддавъ ся, задосить учинилисьмо приписамъ, сталисьмо доганяти его кулями. И не тревало довго, якъ кôнь Піта, трафленый кулями, повалився. Пітъ знавъ, що о дальшôй утечи нема що и думати — а вôнъ бувъ не зъ боягузôвъ — тому вытягнувъ собѣ папіроску, запаливъ и очѣкувавъ насъ зъ великимъ спокойомъ.

— Здаесь, якъ бы вже малисьмо тебе тымъ разомъ, — сказавъ Дікъ.

— Оно на те выходить, — вôдповѣвъ Пітъ, такъ спокойно и холодно, наче-бъ цѣла справа обходила его найменше. — Що-жь найблизше пôсля програмы?

Найблизші дерева росли майже въ пôвъ дороги до Пайн-Гілъ и мы були тои гадки, що Піта треба тамъ провадити.

— Пане Пітъ Ленсінґъ, нѣмъ достанемось до найблизшого дерева, не буде се дуже утяжливымъ, коли найблизшу точку програмы выконаемо сейчасъ, — сказавъ зъѣдливо оденъ зъ віджілентôвъ, котрый въ остатныхъ часахъ стративъ три чи чотыри добôрні конѣ, тому грѣвъ пôмсту на конокрадôвъ. Пітъ зробивъ выразъ твары, наче образивъ ся, що въ такъ »неприличный« способъ зъ нимъ говорять, въ тôмъ Дікъ Івенсъ обяснивъ: що не годить ся поступати въ той способъ зъ чоловѣкомъ, котрый вже одною ногою на другôмъ свѣтѣ.

Але перепоны доперва зачались. Кôнь Піта натягнувъ копыта, а вôнъ заклявсь на всѣхъ святыхъ, що пѣшки не пôйде на Пайн-Гілъ.

— Прецѣнь годѣ жадати вôдъ чоловѣка, щобы до своеи шибеницѣ доптавъ пѣшки цѣлу милю, — казавъ Пітъ. — Доси всьо ишло, якъ належало, и я не маю на що жалуватись, але громъ бы мене побивъ, якъ бы я мавъ мѣрити преріи своими ногами. Для чоловѣка въ моимъ положеню належалобъ мати трохи взгляду.

Джімъ Голи, властитель салюну, мавъ припадково при собѣ карты и запропонувавъ тягнути карты; хто вытягне найнизшу, мусить позичити Пітови коня. Всѣ на се пристали и Пітъ, яко нашъ гôсть, роздавъ карты. Се завдало коroводу, бо Пітъ давъ собѣ найнизшу карту, а що вôнъ не мавъ жадного коня, то мусѣвъ ще разъ роздати. Тымъ разомъ трафило на одного зъ »бойсôвъ«; Пітъ сѣвъ на его коня и мы рушили до Пайн-Гілъ.

Майже вже змеркло сь якъ мы тамъ прибули; оденъ зъ віджілентôвъ приготовивъ посторонокъ и мы думали, що въ пару хвиляхъ буде по всѣмъ. Але въ головѣ Піта шибало що инше. Для чоловѣка, що стоявъ безпосередно передъ шибеницею, було лекше продумати рôжні перепоны.

— Тутъ при дорозѣ, де мене кождый може бачити, я не хочу вѣсити. Повѣсьте мене кусникъ дальше мѣжь деревами.

— Але мы хочемо, щобы твôй трупъ бувъ вôдражаючимъ примѣромъ, — сказавъ нерѣшучо Дікъ Івенсъ.

На се Пітъ розсердивъ ся. — Шлякъ бы трафивъ вашъ вôдражаючій примѣръ — зашипѣвъ. — Я вкравъ коня, а вы мене зловили и вѣшаете. Се справедливо. Але я не хочу, щобы мôй трупъ бувъ предметомъ выкладу недѣльнои школы. Зрештою, яке вражѣне зробить се на людей, що сходять ся зъ намѣромъ, щобы свои грошѣ умѣстити въ взростаючôмъ Даймондъ-Сентеръ. Люде, вы не маете въ собѣ нѣ одробины патріотизму. Примѣръ? Сховайтесь зô своимъ примѣромъ! — сказавъ Пітъ.

Такъ цѣлкомъ безпôдставнымъ той закидъ намъ не выдавъся, тому удались мы зо сто лôктѣвъ въ глубъ лѣса. На поли вже не було дуже добре видно, а мѣжь деревами було таки цѣлкомъ темно. Пітъ ступавъ въ серединѣ мѣжь віджілентами, тому о утечѣ не можь було и гадати. Скоро мы натрафили на дерево зъ широко-розложеными галузями, такъ, що вôдповѣднѣйшого для нашои потребы годѣ було жадати.

— Думаю, що тое буде добре для нашои цѣли, — сказавъ Дікъ, що ѣхавъ на самôмъ передѣ.

Мы задержались, оденъ зъ віджілентôвъ закинувъ оденъ конець посторонка на галузь, пôдчасъ коли я закладавъ Пітови на шію петлю. Якъ мы се робили, Пітъ сидѣвъ въ сѣдлѣ, опустивши голову, — здаесь — мовь бы его обсѣли тяжкі думки, и оглянувсь, ажь почувъ на шіѣ петлю; а въ его очахъ було больше смутку якъ вôдрады.

— Вѣдай чи не вперве деякі зъ васъ беруть участь въ торжествѣ того рода? — сказавъ вôнъ зъ певною усмѣшкою.

Мы мусѣли притакнути.

— Маете щасте, що якъ разъ на першу пробу хопилисьте въ свои руки мене, мешканця зъ Даймондъ сентеръ, бо противно осмѣшили-бысьте ся передъ свѣтомъ, єсли поступали-бысьте такъ зъ чужинцемъ. Ей, єсли-бъ такъ часъ, хотѣвъ бымъ васъ провчити, що пристоить въ такихъ выпадкахъ; але вже за пôзно пôдъ нôчь.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:
„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна $2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

(Продовженє зъ сторони першои.)

що буть не пити, мусить або у другихъ жебрати, або понижатись просячи о роботу, котрои другій робôтникъ больше ощадный и больше любячій своихъ братôвъ, не бравъ бы, 4) що такъ понизившись самъ и понизивши цѣлый станъ робôтничій, выставивъ ся на погорду и въ чужихъ и своихъ и 5) що, якъ погорджений чужими и своими, не варто того, абы живъ на свѣтѣ. Если хто се вызнає, робить ся мудрымъ и ощаднымъ и тверезымъ и старающимъ ся зъ другими робôтниками въ одно тримати — бо надъ всѣми одинаково висить однакова доля и неволя.

Г. Г.

Вѣсти зъ Америки.

Зъ Ню Йорку.

Вôдповѣдь п. В. Саричови на его вôдозву „До ню-йоркскихъ Русинôвъ“, подану въ 46. ч. „Свободы“.

П. В. Саричъ, зецеръ вôдъ „Slovak v Amerike“, подавъ вôдозву въ 46. ч. »Свободы« якъ бы то найлѣпше можь въ Ню Йорку заложити руске братство, бо якъ пише, що серце рве ся зъ жалю, що всѣ славяньскій народы дають о собѣ знати, лишь мы спимо. Думавъ бы хто зъ чесныхъ читателѣвъ »Свободы«, що се справдѣ такъ. Но я зъ горы заявляю, що п. Саричъ збрехавъ и о житю ню-йоркскихъ Русинôвъ не знає нѣчого. Та-жь я писавъ въ »Свободѣ«, що на горѣ мѣста заложилось братство, но п. Саричъ певно того не бачивъ, пишучи щось подôбного. То-жь вдруге заявляю, що се неправда, що тутъ нема жадного братства. Тутъ є руске братство, до котрого належать майже всѣ ню-йоркскій Русины и красно развивасъ. Если п. Саричъ не вѣрить, то може прійти и перекопатись. Митинги вôдбувають ся въ гали п. Щасного 1332 евню А. Що до плачу и рваня серця изъ-за того, що спимо, то такожь неправда, бо кождый читатель »Свободы« читавъ кôлька разовъ въ »Свободѣ« якъ то красно Русины въ Бруклинѣ и Джерзи Сити за старанемъ о. Пôдгорецкого устроювали тутъ балъ, пікнікъ и декламаціи и спѣвами и т. и. Но п. Саричъ нѣхто и нихъ не бачивъ, тому такє написавъ, що тутъ Русины нѣчого не роблять.

Дальше п. Саричъ подає гадку, якъ бы то найлучше можь заложити братство. Пише, щобы кождый, хто хоче приступити до братства, написавъ до него. Дуже добре, але треба, п. Саричъ, перше вамъ постаратись, щобы всѣ »Свободу« читали, щобы о тôмъ хто дôвѣдатись, що вы хочете, бо-жь черезъ се. Духа не дознають ся. То треба вамъ знати, що Ню Йоркъ дуже великій, а Русины не въ купѣ мешкаютъ, а чисель »Свободы« до Ню Йорку дуже мало приходить. Вы думасте, що якъ вы и тамъ ще хтось читає »Свободу«, то вже и всѣ читають. Нѣ, мылитесь, богато є тутъ такихъ, що ани быть читати не умѣють, а то нашимъ мало сходять ся, то-жь якъ ся можуть довѣдати? Треба до нихъ зайти и устно поговорити, бо деякі нашй люде мало вѣрять, що въ газетѣ чи книжцѣ написано. Знайте п. Саричъ, що еще анѣ одно руске братство не заложилось въ той способъ, тай думаю, що и ваша гадка, що той способъ є найвôдповѣднѣйшій, пôде зъ вѣтромъ. Не такй гадки писали добрй люде въ »Свободѣ«, а не всѣ они здѣйснились, доки самй люде не стали працювати особисто надъ ними. То-жь и для васъ дорога отверта, працюйте не тôлько словомъ, але такожь и дѣломъ, тогды зъ певностію зробите собѣ славу.

Въ имени братства:
Викторъ Гладикъ,
Иванъ Париллкъ,
Симеонъ Ядловскій,
Теодозій Галь.

Вѣсти зъ Канады.

Зъ Brokenhead, Man.

Дня 13. с. м. прѣхавъ до насъ о. мисіонаръ д-ръ Д. Поливка. Дуже мы втѣшили ся, що ю такъ довгôмъ часѣ побачили мы свого отця духовного и почули слово Боже въ нашôй рôдной мовѣ. Серце наше радувало ся, а зъ очей плыли слезы радости, коли заспѣвано »Благословенно царство«. Всѣ люде посповѣдали ся и дѣти похрещені.

Дня 15. с. м. зôйшло ся зновь богато руского и ческого народа, а по скôнченю Службы Божои, удали ся процесією на рѣку, де вôдбулось торжественне вôдосвятіе. По вôдосвятію удали ся всѣ до огороду ч. Романа Колтуна, що дарувавъ мѣсце пôдъ будову церкви и цвинтаря и тамъ лежавъ великій, трираменный хрестъ, котрый о. мисіонаръ посвятивъ торжественно. Потôмъ взяли его люде на рамена и при спѣвѣ несено его на роздорожье, де его пôднесено въ гору при спѣвѣ: »Кресту Твоему покланяемъ ся Владыко«. Пôдъ хрестомъ мавъ о. мисіонаръ вôдповѣдну науку, вказуючи намъ на хрестъ, якъ опѣкуна нашои рускои кольоніи.

Потôмъ выбрано комітетъ церковный, котрый мае запяти ся якъ найскорше будовою церкви, де бы священникъ мôгъ вôдправляти Богослуженя, а въ браку священника, щобъ всѣ сходились на вспôльну молитву.

Дай Боже, щобъ о. Д. Поливцѣ удалось пообъѣздити всѣ рускй кольоніи и завести всюды порядокъ.

Вôдъ церковного комітету въ Brokenhead, Man.

Йос. Дина, предсѣд.
В. Козарь, секретарь.

НОВИНКИ.

Шкôльный фондъ.

Поки мы громадно зъѣдемо ся, поки мы священники и свѣтскй люде спôльно поладнаемо такъ нашй церковнй, якъ народно-просвѣтнй справы, поки мы выберемо для фонду шкôльного новный комітетъ, я, провізорычный секретарь того фонду, смѣю просити тй всѣ парохіи, тыхъ всѣхъ ОО. духовныхъ и прочихъ людей доброи волѣ, котрй еще сего року своихъ центôвъ не зложили на нашъ шкôльный фондъ, най не вôдкладають на завтра, але заразъ нынѣ най заплють свои лепты на адресу: Rev. A. Bonczevsky, 10 May str., Ansonia, Conn. У насъ иде все дуже раковымъ крокомъ, а то длятого, що мы приwыклн щобъ нась Поляки и жиды пôдганяли. Зробѣмъ разъ таку роботу, при котрôй не буде поганича. Хто дасть на св. рѣчь, того имя буде памятне сотки лѣтъ.

Несторъ Дмитрôвъ.

Тренъ (желѣзниця) зъ Ню Йорку до Санъ Франціско въ воздусѣ.

Оденъ Американець им. Карпентеръ выдумавъ плянъ, пôсля котрого легкимъ способомъ и коштомъ зъ Ню Йорку до Санъ Франціско дасть ся збудовати горою въ воздусѣ на стовпахъ довгій мôстъ, по котрôмъ буде можна електричнымъ експресовымъ треномъ переѣхати по 200 миль на годину. При тôмъ не буде жаднои перешкоды анѣ нещасть, бо пр. въ остатныхъ шѣстьохъ лѣтахъ на тренахъ, що ѣдуть по земли въ Спол. Державахъ, зôстало забитыхъ 40.440 особъ при рôжныхъ нещастяхъ, а 205.960 особъ зôстало раненыхъ. Карпентеръ надѣе ся, що знайдуть ся міліонеры, котрй вложать свои капіталы въ тое будуче предпріемство и що въ будучности пакунки и овочѣ свѣжй зъ Санъ Франціско буде можна дуже скоро спровадити до Ню Йорку. Згаданый Американець мае вже патентъ на 76 своихъ рôжныхъ вынаходôвъ, черезъ що доробивъ ся вже великого маетку.

Дикй звычаѣ.

Въ пôвнôчно-всхôднôмъ Сибири межи племенемъ Чукчами пануе дикій звычай, забивати на смерть старыхъ або знемоцѣлыхъ людей, а то въ слѣдуючій способъ: Рада громадска признаЧуе день, въ котрôмъ мае вôдбути ся страчене бѣдного чоловѣка. Черезъ цѣлый день родина бѣдного и рада громадска забавляе ся и запиваесь при звуцѣ музыки. Всѣмъ вôльно пити, тôлько сказаный на смерть и его »катъ« суть »натщо«. Коли вже голота понила ся и нагуляла ся доволѣ, передъ вечеромъ бубномъ дають знакъ и всѣ стають въ коло, а на середину выступае нещасный сказанець, а катъ закидае ему петлю на шію и задушуе. — На островѣ Суматра, не дуже далеко вôдъ Филипинъ, е звычай, що дѣти своихъ родичѣвъ забивають — и пожирають, бо такъ ихъ вѣра поганьска приписуе.

Чому?

Цареславна місія въ Америцѣ мае ту своихъ священникôвъ зъ Россіи и провадить людей до неба та до царя батюшки своимъ способомъ. Чому-жь имъ не провадити, коли суть ту, и ихъ люде жадають собѣ того?! Мы на те нѣчо. Але скажѣть менѣ добрй люде, чому то тй люде не ходять самй помѣжь нашъ народъ и не притягають до себе, а выбирають собѣ попôвъ зъ нашого народу, що на ихъ услугахъ гавкають якъ перичкомъ наймані та такъ страшно надъ нами надькають? Щось оно въ тôмъ есть, бо якъ зачувати то и Дюи, щобъ въѣхати до филипиньского заливу, заплативъ по рядно одному Филипинцеви, щобъ той вказавъ ему, куды лучше ѣхати. Тôлько-жь ту и тамъ велика рôжниця. Першимъ платять, щобъ гавкали на своихъ, а Филипинець, хоч взявъ грошѣ, то впровадивъ Американцѣвъ, щобъ тй побили ворогôвъ его рôдного краю.

Побѣды на Филипинахъ.

Американьскій ґенералъ Отисъ доносить до Вашінґтону, що вôйна зъ повстанцями невдовзѣ скôнчить ся. Вôйско филипиньске розсыпалось, а міністры опущають Аґвінальда, такъ, що теперь нема вже филипиньского ряду. Самъ Аґвінальдо зъ горсткою войска утѣкъ, а за нимъ пустивъ ся американьскій вôддѣлъ вôйска въ погоню.

— **Державою** вдовиць можна назвати сходну Индію, де обчислюють число повдовѣлыхъ жѣнокъ на 20 міліонôвъ, а що найдивнѣйше, що 5 міліонôвъ изъ того числа не мае ще скôнченыхъ 12 рокôвъ. Походить се вôдси, що пôсля тамошнього звычаю выдають дѣвчата дуже скоро замужь, а на выпадокъ смерти чоловѣка, не вôльно имъ выдавати ся другій разъ. На пять индійскихъ жѣнокъ припадае одна вдовиця, а еи доля не е завидна, бо всѣ нею гордять, ненавидять еи, соромлять ся нею. Сумнй умовы вдовиного житя були здае ся причиною резґнаціи, зъ якою индійскй жѣнки гинули по смерти своихъ чоловѣкôвъ на костирѣ, на якôмъ палено трупа ихнѣхъ мужôвъ, абы не зажити самôтнымъ и невеселымъ житемъ.

Другому раду дай, але-жь и про себе не забувай.

Якйсь панове выписують въ »А. Р. Вѣстнику«, щобъ доконче заводити рускй школы и вчити дѣтей по руски читати и писати. Такъ, зовсѣмъ природно! Якжѣ-жь такъ, щобъ руска дѣтина не вмѣла говорити та читати и писати, се-жь трохи чи не встыдъ та ганьба. А вы, панове, якъ тамъ въ хатѣ та зъ своими дѣточками? Богато самй говорите по руски, а вашй дѣти чи богато списали паперу рускими буквами? Мабуть згинувъ бы той торговець паперами, якъ бы ждавъ лишь на васъ, коли то прійдете купити паперу, на котрôмъ вы тай дѣточки вашй мали-бъ писати по руски.... Другому раду дай тай про себе не забувай!

Зъ Ню Йорку и околицѣ.

— Въ суботу, дня 18. новембра вôдбулось весѣле Симеона Ядловского, секретара тутешного братства. Щасть Боже молодому патріотови!

— Въ остатныхъ мѣсяцяхъ прибуло тутъ богато рускихъ хлопцѣвъ, деякй достали роботу, иншй пôшли дальше щастя шукати.

— Недавно вôдбулось въ Джерзи Сити посвячене фаны дѣвочого братства св. Ольги. Всѣ сестры робили марішь зъ бандою на чолѣ до церкви, а опôсля угощали всѣхъ гостей въ гали. Такъ само тамошне братство мало на дохôдъ церкви балъ. На балю выголошено кôлька бесѣдъ и декламацій. Всѣ бавились дуже красно.

— Юнкерсцѣ тримають ся дуже добре пôдъ проводомъ о. Тимкевича. Невдовзѣ церковь буде готова, побудована о власныхъ силахъ безъ нѣчиєи помочи. Хоръ пôдъ проводомъ учителя Терещука спѣвае знаменито.

— Въ Бруклинѣ Русины заложили собѣ такожь братство, до котрого повиннй належати всѣ тамошнй Русины.

В. Г.

— **Буры** до сего часу держать ся незле проти Англикамъ. Мѣста Estcort и Ledysmith обступленй и здае ся будуть мусѣли пôддатись Бурамъ. Англики привозять щоразъ то больше вôйска, але бракуе имъ доброи кôнницѣ, коли противно Буры мають дуже добро кôнне вôйско.

Справедливо думаю, що вы готовй выправити чоловѣка на той свѣтъ, не давши ему нагоды коротко промовити або помолитись.

Мы не знали, що на се вôдповѣсти. Надъ сею точкою програмы направду нѣхто зъ насъ не подумавъ. Пітъ зсунувъ ся зъ сѣдла и удавъ ся до корча, вôддаленого пару крокôвъ вôдъ дерева, до котрого привязано посторонокъ. Вôнъ ставъ молити ся. Яка та молитва була, але певно була не безъ причины. Пітъ зачавъ вôдъ Даймондъ-Сентеръ кемпъ и всѣхъ мешканцѣвъ поручивъ особлившôй опѣцѣ неба, мужôвъ жѣнки и дѣти. Бôльшôсть уважала се за потрѣбне, але молитва ставала черезъ те дуже довгою. Опôсля моливъ ся за шерифа повѣтового, за ґовернера державы, а вкôнци за президента въ Вашінґтонѣ. Мы думали, що вже теперь конець и ажь вôдотхнувши лекше, вже хотѣли братись за довершене дѣла.

Але Пітъ отворивъ очи, змѣривъ насъ дорѣкаючимъ поглядомъ и зъ свѣжими силами ставъ молити ся дальше. Вôнъ згадавъ всѣхъ, кого тôлько пригадавъ собѣ, королеву Анґліи, нѣмецкого цѣсаря и всѣхъ князѣвъ и пануючихъ; а вкôнци, коли насъ стала брати нетерпячка, тогды Пітъ закôнчивъ свою молитву певнымъ родомъ благословеньства, въ якôмъ умѣстивъ всѣхъ тыхъ, котрыхъ не встигъ поименно назвати. Се була разъ молитва, мѣстила всьо — але тревала страшно довго.

— Робота, для довершеня якои мы зôбрались, — якъ выразивъ ся Пітъ въ своѣй молитвѣ, — здавалась бути вже безъ перепонъ, коли въ тôмъ нагло вôнъ закричавъ:

— Мôй Боже, дѣтоньки, лѣсъ горить!

Мы всѣ оглянулись, якъ скоро лишь могли, але жаденъ щось такого не мôгъ зауважати.

— Направду, такъ! — крикнувъ Пітъ. — Гляньте лишь на пôвнôчный захôдъ, тамъ въ долѣ побачите огонь.

Пітъ тому такъ радо и охочо перенявъ ся нашимъ дѣломъ, здавалось, щобы першій лінчь въ Даймондъ сентеръ вôдбувъ ся дѣйсно правильно, такъ, що нѣхто не зауважавъ въ нѣмъ пôдступного лайдака, якимъ бувъ въ дѣйсности. Мы всѣ звернулись на пôвнôчный захôдъ, але при найлѣпшôй воли не могли нѣчого вôдкрыти.

— Ты мылишь ся, Пітъ, — сказавъ я звертаючись въ ту сторону, де стоявъ Пітъ, але Піта тамъ вже не було. Вôнъ тымчасомъ увôльнивъ ся и бѣгъ въ долъ такъ скоро, якъ лишь ноги его здужали.

Розумѣесь, мы кинулись сейчасъ за нимъ. Але мѣжь хащами мы не могли гнати кôньми такъ скоро, а крôмъ того було темно, такъ, що годѣ було що видѣти. Той Пітъ Ленсінґъ, той злодюга, вперве зробивъ зъ насъ дурнѣвъ; ему не ходило анѣ о славу нашои мѣсцевости, анѣ о выбôръ мѣсця пôдъ шибеницю, анѣ о молитву; вôнъ лишь зъ выраховане̂мъ вынаходивъ формальности и моливъ ся такъ довго, щобы стало ще темнѣйше. Вôнъ бувъ цѣлкомъ звычайный опустъ, бо лише такій мôгъ насъ пôдойти, пôдъ часъ коли мы чесно поступали, якъ лишь могли и черезъ те въ найлѣпшôй вѣрѣ помогли въ утечѣ Пітови. Що зъ нимъ стало ся, не знаю и не могу знати, досыть, що въ Даймондъ сентеръ про него и слухъ загинувъ.

Стративъ ся.

Василя Стефаника.

Колѣя летѣла у свѣты. У кутику на лавицѣ сидѣвъ мужикъ та плакавъ. Абы его нѣхто не бачивъ, що плаче, то ховавъ голову у писану тайстру. Сльозы падали якъ дощь. Якъ раптовый падали, що наразъ пустить си, тай незабавки уймае ся.

Твердый тактъ желѣзницѣ гативъ у мужицку душу якъ молотомъ.

„Та ще спивъ ми си недавно. Десь я беру воду зъ керницѣ, а вôнъ десь на самôмъ сподѣ у таки подерти кожушинѣ, ио Господи! Туть, туть утопить си. Николайку, сынку, — десь я ему кажу — а ты-жъ тутъ шо дѣешь? А вôнъ минѣ вповѣдае:

„Ой, дьидю, не годенъ я у восьву вибути.

„Кажу я ему: терпи та навуки бери си та чисто коло себе ходи. Тай ади, вже навчивъ си...“

Одна велика сльоза покотила ся долôвъ лицемъ тай впала на тайстру.

„Иду до него та знаю, шо вже го не застану. Але ци буде до кого вернути си? Бѣгла за мновъ полемъ, кервавыми сльозами просила, абы ѣ взьити. Ноги ѣ посинѣли вôдъ снѣгу, верещала якъ несповна розуму. А-ле-мъ нагнавъ конѣ тай примкнувъ. Може де тамъ середъ поли вже домерзае... Було стару взьити. А намъ же теперъ чого треба? Най грошѣ йдуть, най худоба зъ голоду гине! Такимъ трупамъ, якъ мы, та нащо намъ? Торбы най пошіє та пôдемо просючи межи люди у то мѣсто, шо Николаєва могила у нѣмъ буде.“

Притуливъ лице до шибки тай сльозы по вôкнѣ спливали.

„Ой, стара, тото-мъ дождали си на сивый волосъ вѣнка! Тото, небого, десь бешь голововъ у стѣны, тото до Бога ридаешъ!“

Старый схлипавъ якъ мала дитина. Плачь и колѣя пôдкидали сивою головою якъ гарбузомъ. Сльозы плыли якъ вода зъ поры. Мужикови причувъ ся голосъ его старои, якъ она бѣжить боса та проситъ абы си взявъ зъ собою. Але вôнъ конѣ батогомъ та батогомъ. Лишь зойкъ чути по полю, але далеко.

„Набезпешно вже ѣ не застану. Кобы ще мене спрьитали разомъ зъ Николовъ у могилу. Най бы-мъ гнили разомъ, якъ вкупѣ не можемо жити. Най бы надъ нами и песъ не гавкнувъ на чужи сторонѣ, але най быхъ у-купѣ були! Де-жь вôнъ самъ буде въ чужѣ чужинници!

Колѣя бѣгла свѣтами.

„А шкода, шо-сь бувъ урôсъ якъ дубъ. Бувало, шо озме въ руки, тай горить му у тыхъ рукахъ. Було одну втьити ще малому...“

Колѣя добѣгла до великого мѣста.

Выходивъ зъ людьми. На улици лишивъ ся самъ. Муры, муры, а межи мурами дороги, а дорогами тысячѣ свѣтилъ въ оденъ шнуръ понасилювані. Свѣтло у пôтьмѣ потапало, дрожало. Ось, ось впаде, и чорне пекло зробить ся.

Але свѣтила пускали корѣнє у пôтьму и не падали.

„Ой, Николайку, кобыхъ тьи хоть умерлого видѣвъ. Вже и минѣ, сынку, тутъ буде амѣнь!“

Сѣвъ пôдъ муръ. Тайстру поклавъ на колѣна. Сльозы вже на ню не падали. Муры подавали ся оденъ дъ одному, свѣтила сходили ся всѣ до куны и грали барвою якъ дуга. Замкнули мужика, абы его добре оглянути, бо вôнъ зъ дуже далекихъ краѣвъ сюда заваидрувавъ. Ставъ дощь накрапати. Ще гôрше скуливъ си, тай взявъ ся молити.

„Матѣнко Христова, усѣмъ добрымъ людемъ стаешь на поратунокъ, Николаю свьятый...“ тай бивъ ся въ груди.

Поліціянъ надôйшовъ тай справивъ до касарнѣ.

„Панѣ воякъ, а то тутечки умеръ Николай Чорный?“

„Вôнъ повѣсивъ си у вôльхахъ за мѣстомъ. Теперъ лежить у трупарни. Идѣтъ цевъ вулицевъ у долину, а тамъ хтось вамъ покаже.“

Воякъ пôшовъ дальше вартувати. Мужикъ лежавъ на улици тай стогнавъ. Якъ пролежавъ си, то пôшовъ улицею у долину. Ноги дельколѣли якъ пôдвѣяні и шпотали си.

„Сынку, сынку, тай ты стративъ си!... Скажи минѣ, сынку, шо тебе у грôбъ загнало? Нащо ты душу стративъ?! Ой, привезу и розрадочку мамѣ вôдъ тебе. Марне пропадемъ.“

У трупарни на великôй бѣлôй плитѣ лежавъ Николай. Гарне волосся плывало у крови. Вершокъ головы вôдпавъ якъ лупина. На животѣ бувъ хрестъ, бо навхрестъ пороли та позшивали.

Тато припавъ на колѣна у ногахъ Николая та моливъ си. Цѣлувавъ ноги сына, бивъ головою у плиту.

„Ой, дитинко, мы тобѣ зъ мамовъ весѣлє лагодили та музыки наймали, а ты собѣ гетъ вôдъ насъ пôшовъ...“

Потôмъ пôднѣсъ труна, обôймивъ за шію тай пытавъ си якъ коли бы радивъ си.

„Скажи-жь минѣ, кôлько служебъ наймати, кôлько на бѣднй роздати, абы тобѣ Богъ грѣха не писавъ?...“

Сльозы падали на трупа та на бѣлу студену плиту. Плачучи убиравъ сына на смерть. У бѣленьку мережану сорочку, у поясъ вышиваный та въ капелюхъ зъ павами его убравъ. Писану тайстру поклавъ пôдъ головы, въ головахъ поклавъ свѣчку, абы горѣла за страчену душу.

Такій годенъ та гарный парубокъ у павахъ! Лежавъ на студенôй, марморовôй плитѣ та гейбы усмѣхавъ ся до свого тата.

Еміграція зъ Галичины.

После урядовыхъ реля- ...намѣсництва еміграція ...последныхъ чотыри роки ...Америки представляе ся ...сей способъ:

зъ повѣтовъ	всходныхъ,	заходныхъ,	разомъ
96	9.389.	2.804.	12.193
97	3.633.	1.123.	5.766
98	4.604.	3.128.	7.732
99	4.903.	2.977.	7.880

...отже въ последныхъ ...тырохъ рокахъ убуло зъ ...одной Галичины руского ...енту 23.529 душь, коли ...одна Галичина стратила ...ви 10.032 душь.

— **На хиньскомъ дворѣ** ...ствуе зовсѣмъ иншій по- ...докъ, якъ на дворахъ ин- ...шихъ европейскихъ монар- ...вь. Цѣсарь спить тамъ въ ...нь, а въ ночи працюе, ...дае авдіенцій и пріймае ...порты вôдъ міністровъ. ...граничнй послы мусять ...зятися въ цѣсарской па- ...тѣ въ ночи, або досвѣта, ...годинѣ третôй або четвер- ...й рано. Коли віце-король ...Хунг-Чанґъ вернувъ зъ ...дорожи по Европѣ, его ...звано до цѣсаря на годи- ...нту рано.

— **Дюйого** дуже паску- ...ть деякй газеты за те, ...записавъ дôмъ, дарова- ...ему американскимъ на- ...домъ, своѣй жѣнцѣ Ай- ...нѣ. Дюи дуже тымъ за- ...гнувъ ся, мало не плаче, ...е, що если-бъ знавъ, що ...того дому буде такій ...опôтъ, бувъ бы его не ...винявъ нѣколи.

— Зъ Филиппинъ телеґра- ...ють, що американскій ґе- ...ралъ Йонгъ здогапяе Аґви- ...льда, та вже є близько ...го. Пытане однакъ чи се ...вда.

— Въ Ню Йорку бувъ ...ѣзгъ властителѣвъ копа- ...нь твердого угля. Урады- ...зробити нову желѣзно- ...дорожну лінію до Ню Йорку. ...що зъ того, що замовлень ...тверде угле не бракуе. ...бъ таку нову лінію ...проваджено, повиннобъ ...станѣти, а и робôтни- ...при углю вызшу платню ...мати.

— На Донѣ (Oldforge, Pa.) ...страйкъ скôнчивъ ся и ...де повертають назадъ до ...боты, та не всѣ, бо мно ...перезходилисѣ на другй ...боты. Такъ само страйкъ ...Nanticoke мае скôнчитись ...вкоротцѣ.

— Въ стейтѣ Georgia хо- ...ть завести право, щобы ...вільно было выроблята ...и продавати пива, вина ...и віски. Если бъ се дѣй- ...но стало ся, то певно анѣ ...енъ Руснакъ въ Georgia ...ся не показавъ бы.

— **Вайсъ--президентъ** ...Державъ С. Н. Hobart ...умеръ. Похороны вôдбулись ...въ суботу 25. новембра.

— **Дня 30.** с. м. вôдбувае ...въ рускôй церкви въ ...sonia, Conn. торжествен- ...посвячене дзвоновъ, ...родного стягу, церков- ...ныхъ ризъ и пр. На се ...торжество прибули оо. М. ...горецкій и П. Тимке- ...вичъ.

— **Старокраевй кален- дарѣ** рускй можна купити ...по 40 центовъ въ рускôй ...книгарни въ Олифантѣ. — ...Box 418, Olyphant, Pa.

— **Чи знаете**, що слѣ- ...дуюча конвенція „Руско- ...народного Союза“ буде ...въ тôмъ плейзѣ, где буде ...найбольше членовъ? Чи хо- ...чете, щобы у васъ была кон- ...венція? Если такъ, то за- ...интересуйтеся до „Со- ...юза.“

Добра способность для всѣхъ интересованыхъ.

Братство св. О. Николая въ Пітсбургу, Па. освѣдчае, що рôчный мітинґъ вôдбуде ся дня 10. грудня б. р., се есть въ другу недѣлю по 1. децембри, на котрôмъ урядники зложать рахунокъ зъ цѣлого рока, а опосля вôдбуде ся выбôръ новыхъ урядниковъ на слѣдуючій 1900 р. Зъ тои причины повѣдомляемо всѣхъ доокресныхъ членовъ нашого братства, щобы зволили прійти на той рôчный мітинґъ и выровнали зъ того рока всѣ залеглости и то безъ рожниць, де они знаходять ся въ роботѣ. Рôвножъ прошу ласкаво всѣхъ членовъ, щобъ зволили повѣдомити всѣхъ знакомыхъ и пріятелѣвъ, що на тôмъ рôчнôмъ мітинґу принимати будемо новыхъ членовъ безъ вступного до Братства.

За выдѣлъ братства А. Г. П.

Подяка.

Симъ складаю сердечну подяку Всч. о. Д. Хилякови, въ Лѣщинахъ, горлицкого повѣта, въ Галичинѣ, що такъ величаво вôдправивъ похоронъ мого тата. Такъ само складаю подяку другимъ священникамъ и всѣмъ вѣрнымъ, що взяли участь въ тôмъ сумнôмъ для мене походѣ. Я, вѣрный и любячій сынъ, що его молодымъ загнала судьба за свѣтовй воды, шлю вамъ усѣмъ изъ-за моря слова щиросердечнои подяки.

Вікторъ Глачикъ.

— **Кому** вже сприкрилось гарувати по фабрикахъ и майнахъ, а хотѣвъ бы вôдпочати и забезпечити себе на старй лѣта, и щобъ его дѣти колись знали де „домовъ“, нехай купить собѣ фарму. Така фарма є теперь до продания въ Luzerne County, мѣжь Wilkes-Barre а Shickshiny, складаюча ся зъ 55 акровъ орного поля и 12 акровъ файного лѣса; будинки новй, великій садъ, вода здорова, близько мѣста и нашихъ людей, а фарма чиста вôдъ довгу. Хто мавъ бы охоту купити и де-що больше о тôй фармѣ довѣдатись, нехай пише на адресу: Sylvester Williams, або D. Pyrcz, Olyphant, Pa.

28—12

Де-що цѣкавого.

— Зъ бруклиньского моста скочило у воду 29 особъ, зъ котрыхъ 10 утонуло.

— Найдовшій каналъ въ Спол. Державахъ Erie компании є довгій 381 миль.

— Минувшого тыждня вернуло 168 особъ назадъ до краю. Найбольше Италіянцѣвъ.

— Вступъ до хиньского театру въ Ню Йорку стоить 35 цнт. Тамъ можна курити люльку, стояти въ капелюху, переходитись зъ одного мѣсця на друге и т. д.

— Найстаршій сынъ Вандербильда, Корнеліюсъ, котрому небôщикъ за те, що оженивъ ся зъ бѣдною, лишивъ тôлько пôвтора міліона доларôвъ, а наслѣдникомъ зробивъ наймолодшого Алфреда, котрому записавъ 50 міліоновъ и по смерти матери всѣ маєтности въ домахъ, заскаржилъ родину и теперь справа вôдбуваеся передъ судомъ. Прочй дѣти достали вôдъ 7—8 міліоновъ.

— Минувшого року приѣхало до Спол. Державъ зъ рôжныхъ краѣвъ 311.715 особъ, а 25,000 до Канады и Мексико.

Читайте „Свободу“!

СМѢШНЕ.

ЛѢКАРѢ УМѢЮТЬ ТÔЛЬКО ЗАПИСОВАТИ ЛѢКАРСТВА, АЛЕ ИХЪ САМЙ НЕ ЗАЖИВАЮТЬ.

До одной трійцятилѣтнои хорои панны закликали доктора, абы що порадивъ. Вôнъ оглянувъ паціентку и каже до неи:

— Вамъ панѣ въ дѣйсности такъ ничь не бракує, лишь одно, що жіете ненатурально, длятого раджу вамъ выйти замужь, а будете здоровй и задоволенй.

— Такъ есть пане докторъ, вы маете слушнôсть, я хочу послухати вашои широи рады и знаєте що? оженѣть ся зô мною.

— Моя панѣ — вôдповѣдае зимно молодый лѣкаръ — чи-жь вы того не знаете, що мы лѣкарѣ записуємо другимъ лѣкарства, але самй ихъ не уживаемо?

ПОЛІСМЕНЪ И ДВОХЪ ДАРМОѢДОВЪ.

— Де мешкаете? — запытавъ полісменъ одного пôдозрѣлого волоцюгу.

— Я нѣгде не мешкаю, — вôдповѣдае тойже.

— Но, а де-жь вы мешкаете? — звертае ся полісменъ до другого товариша-волоцюги.

— Я мешкаю на противъ него, — звучала вôдповѣдь.

МАЛЫЙ ВÔДРУБАВЪ ВЕЛИКОМУ.

Было двохъ адвокатôвъ, оденъ зъ нихъ великій ростомъ, а другій малый. Пôдъ часъ одной суперечки великій каже до малого:

— Будьте тихо, бо васъ до кишенѣ всаджу.

— Въ такôмъ разѣ буде въ вашôй кишени больше розуму, нѣжь въ вашôй головѣ, — вôдповѣвъ малый.

НѢМЫЙ ЖЕБРАКЪ.

Оденъ жебракъ удававъ нѣмого, абы для себе зъеднати тымъ больше милосердіе. Оденъ молодый чоловѣкъ, котрый добре знавъ жебрака, вынявъ умысно зъ кишенѣ свою калитку зъ грошми и пытае:

— А якъ давно ты онѣмѣвъ?

— Еще вôдъ мого дитиньства — вôдповѣвъ жебракъ.

—ЄСЛИ—

маете яке право, хочете продати або купити въ старôмъ краю грунтъ, достати сплатокъ або грошѣ щосте пôслали до старого краю — удайтеся зъ тымъ до Пырча, въ Олифантѣ. Вôнъ вамъ добре зробить и порадить. Адресъ:

D. Pyrcz,
Box 355 — Olyphant, Pa.

Новй книжки:

Дика Панѣ, Мопасана	84
Голодъ, Кн. Гамсуна	1.16
Полуйка, и др. Франка	74
Духъ часу и др. Кобрыньскои	84
Руска читанка для другои клясы	34
Руска читанка для третои клясы	56

Новызшй книжки, якъ и всякй другй выданй туть чи въ старôмъ краю, можна получити въ книгарни рускои читальнѣ въ Олифантъ, Па. О пару днѣвъ будемо мати такожь старокраевй календарѣ.

Адресъ: J. J. Ardan, Box 418, Olyphant, Pa

НОВОСТЬ!

Чисто американьска фірма продае гарнй годинники.

За $3.65 можешь достати годинникъ, але самъ заплатишь почту, а за $3.95 фірма платить сама, ще и ланцушокъ додае. Если тобѣ годинникъ не подобаєсь, можешь его вôдослати, а грошѣ тобѣ звернуть.

Пишѣть на адресу:
ROYAL BARGAIN HOUSE, 334 Dearbon str.
CHICAGO, ILL.

Свала и Наґловскій
—РУСКЙ ПОГРЕБНИКИ—
въ Майнфельдъ, Па.

Въ разѣ потребы нашй люде повиннй удаватись до нихъ, а не до чужинцѣвъ.

СВÔЙ ДО СВОГО!

C. B. RICHARD & Co.

61 BROADWAY — **NEW YORK.**

Банкова кантора и продажъ корабельныхъ білетовъ.

Головнй аґенты кораблѣвъ „першои клясы“.

Продають „шифкарты до Европы и зъ Европы до Америки.

Грошѣ посылають безпечно „чеками“ або телеграфічною дорогою.

Краевй якй небудь грошѣ купують, продають и вымѣнюють.

Выдобудуть грошѣ зъ щадницѣ, сирôтского суду и т. д.

Продають або купують для людей грунты такъ ту въ Америцѣ, якъ и въ старôмъ краю.

Переводять процесы въ старôмъ краю.

Мають ту свого адвоката зъ старого краю. Засылають пакунки чи якй небудь рѣчи до старого краю и где небудь инде.

Єсли хто хоче ити до старого краю, выстараютъ ся для него о пашпортъ.

Той банкъ истнуе вже 52 лѣтъ и есть найбôльшимъ того рода въ Ню Йорку. — Пишѣть:

C. B. RICHARD & CO.
61 Broadway — NEW YORK CITY.

HENRY FREY

PHOTOGRAPHER
421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.

Хочешь мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайди до того фотографа. Вертаешь зô слюбу зайди зъ жѣнкою до него, дай ся зняти, а будешь мавъ на цѣле житє памятку. Маешь ладну дитинку дай фотографовати у него, а будешь мати красный образъ. Єсть у Васъ братство, най зайде до того фотографа, а вôнъ Вамъ зробить фотографіи и портреты, якй хочете. — У него рôжнородни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованой цѣнѣ.—За роботу ґварантуе

ЗВѢСТНЫЙ СЛОВЕНСКІЙ АДВОКАТЪ (лоеръ)
Катлинъ и Некарда
(Catlin & Nekarda)
309 Broadway
NEW YORK, N. Y.

Сей адвокатъ выправуе нагороду вôдъ компаній, если-бъ котрого зъ робôтниковъ або убило або покалѣчило. Рôвно жь пріймае всѣ кримінальнй и цивильнй жалобы.

Peter Lacek

Cor. 5-th & Oak Str.
MT. CARMEL, PA.

На розѣ 5-ôй и Окъ улицѣ есть красно уряджений готель. Все свѣже пиво, добра віска и файнй цигары, а вино импортоване. Эсть тамъ такожь и «pool table» для забавы. Стрѣтъ-кара иде коло самыхъ дверей, то-жь єли чекаете — зайдѣть ликнути чарку до давного знакомого Петра Ляцка, а вôнъ обслужить васъ чемно.

Ану спробуйте!

Hotel

HETMAN CHMIELNICKI
Alex Halaburda,
Mt. Carmel, Pa.

Коло лігайского дипа есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякй напоѣ, якъ віска, пиво, румъ, темперъ и ин. дуже добрй и здоровй. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте ложко и чемну услугу.

А ту Русины! Чижь будемо все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

Гурра!

За дармо 50-центову фляшочку золотого атраменту достане кождый.

Хто собѣ купить за 1. доляра або дорогшу машинку до друкованя, достане бѣлявый атраментъ а до того ще и фляшочку золотого атраменту. Єсли не хочете машинки до друкованя лишь золотый атраментъ, то зашлѣть 25 цнт., а я вамъ его пошлю и посылку заплачу. Якъ хочете мати тй рѣчи, за такъ низьку цѣну, мусите чимъ скорше по нихъ писати. Грошѣ и замовленя посылайте на адресу:

S. KELTONIK
Punxsutawney, Pa.

РУСКА БУЧЕРНЯ
Игнатія Трохановского,
на Second Str.
въ Mt. Carmel, Pa.

Все свѣже и добре мясо, ковбасы, шинки, солонину и все можете купити у свого руского бучера, а то по дуже низькôй цѣнѣ. Розвозить все на часъ. Хвалити богато не треба, бо добре само хвалить ся.

Идѣть до свого!

Юліянъ Копыстяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшй напиткѣ можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

ДАМЯНЪ МЕРЕНА
—И—
АНДРЕЙ ДРАГАНЪ

отворили новый, краспенькій рускій салюнъ, одинокій на цѣлый Йонкерсъ. Пиво, виска и другй рôжнороднй напитки смачнй. Єсть тамъ „Pool table“, де можь забавитись въ кождôмъ часѣ. Салюнъ знаходить ся пôдъ № 328 Nepperhan Ave., Yonkers, N. Y.

ЧИТАЙТЕ!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Ф. Михальского и Д. Голода
38 Green str., — JERSEY CITY, N. J.

Кождый Русинъ идучій зъ краю, чи до краю, або маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода.

Достанесто пôчлѣгъ таный, чистенькій и безпечный.

Ту продае ся шифкарты на всѣ корабельнй лініи по умѣркованôй цѣнѣ и высылае ся грошѣ до всѣхъ частей свѣта безпечно, скоро и таньо; такъ само можна тутъ вымѣняти рôжнй грошѣ.

Хто изъ земляковъ хотѣвъ бы вôдъѣхати до старого краю, то потребуе лишь написати листъ а водворотно почтою его повѣдомить ся, коли и якй шифы вôдходять и кôлько коштуе шифкарта.

Понеже сей готель близенько діпа пенсильвенійского, лігайского и центрельского, а также діпа, звôдки стріткары розходять ся по цѣломъ мѣстѣ и околици, якъ Newark, Bayonne, Elisabeth, тай до Гобокенъ близько, а „ферри“ до Ню Йорку и Брукліна такожъ пôдъ носомъ, длятого кождый Русинъ повиненъ вступити до своихъ земляковъ, де достане доборцу и велику чарку віски, пиво великими шклянками зъ перворядного бровару и воды мінеральнй, вскрѣпляючй жолудокъ, а на желане, то и гаваньске цигаро тамъ собѣ закурить.

Купившого тутъ шифкарту выпровадить ся ажь на шифъ.

Въ тôмъ готелю есть такожь хорошо уряджена и простора галя на мітинґи, весѣля и другй забавы.

Уважайте!

НАЙНОВШОИ МОДЫ ОВЕРКОВТЫ СИВЙ И ЧОРНЙ ПО $4, 5 и 6.

Чисто вовняй убраня (суды) для мужчинъ по 2, 4, 5, 6 и 7 дол.

Капелюхи твердй чорнй и бруґатнй по 1 дол.

БѢЛИЗНА ВЕРХНА И СПОДНА ПО 80 цнт.

По всѣ найлучшй и найтаншй товары идѣть до

Peter A. Stief-a,
11, 13 & 15 Oak St. — MT. CARMEL, PA.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

Пійте пиво зъ бровару:

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.

Q 96

THOS. LOWTHER
Restaurant and Bar.
628 Carson str.
S. S. Pittsburg, Pa.

Зайдѣть до него. Тамъ свѣже пиво, смачна перекуска. Хто хоче, достане обѣдъ дуже дешево.

Ану спробуйте!

STANISŁAW SZARŻYŃSKI
805 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

Аптикарь зô старого краю Мае лѣкарства на всѣ хоробы, навѣть на гостецъ и мадру. Оденъ бльокъ вôдъ рускои церкви.

Попирайте свого

НОВИНА.

Василя Стефаника.

У селѣ стала ся новина, що Гриць Летючій утопивъ у рѣцѣ свою дѣвчинку. Вôнъ хотѣвъ утопити и старшу, але выпросила ся. Вôдколи Грициха вмерла, то вôнъ бѣдувавъ. Не мôгъ собѣ дати рады зъ дѣтьми безъ жѣнки. Нѣхто за него не хотѣвъ пôти за мужь, бо кобы то лишень дѣти, але то ще и бѣда и нестатки. Мучивъ ся Гриць цѣлй два роки самъ зъ дрôбными дѣтьми. Нѣхто за него не знавъ, якъ вôнъ жіє, що дѣе, хиба найблизшй сусѣды. Уповѣдали они, що Гриць цѣлу зиму майже не паливъ у хатѣ, а зимувавъ разомъ зъ дѣвчатами на печи.

А теперь все село про него заговорило. То прійшовъ вôнъ вечеромъ до дому тай заставъ дѣвчата на печи.

»Дьидю, мы хочемо ѣсти« — сказала старша Гандзуня.

»То ѣжте мене, а шо-жь я дамъ вамъ ѣсти? Ади, є хлѣбъ, тай начиньийте си!«

Тай давъ имъ кусень хлѣба, а они якъ щенята коло голои кôстки, коло того хлѣба заходили ся.

»Начинила васъ тай лишила на мою голову, бодай ѣѣ земля выкинула! А чума десь ходить, бодай голову зломила, а до васъ не поверне. Цеи хаты и чума збояла бы си!«

Дѣвчата не слухали татовои бесѣды, бо таке було що днины и що годины, в они привыкли. Ѣли хлѣбъ на печи и дивити ся на нихъ було страшно и жаль. Богъ знае, якъ то дрибонькй кисточки держали ся вкупѣ? Лишень четверо чорныхъ очей, що були живй и що мали вагу. Здавало ся, що тй очи важили бы такъ якъ олово, а решта тѣла, якъ бы не очи, то полетѣла бы зъ вѣтромъ якъ пѣре. Тай теп[illegible] якъ они ѣли сухій хлѣб[illegible] здавало ся, що кôстки [illegible]ци потрѣскають.

Гриць глянувъ на нихъ зъ лавы и погадавъ: »мерцѣ« и напудивъ ся такъ, що ажь его пôтъ обсыпавъ. Чогось ему такъ стало, якъ коли бы ему хто тяжкій камѣнь поклавъ на груди. Дѣвчата глемедали хлѣбъ, а вôнъ припавъ до землѣ и моливъ ся, але щось его тягнуло все глядѣти на нихъ и гадати: »мерцѣ!«

Черезъ кôлька день Гриць боявъ ся сидѣти въ хатѣ, все ходивъ по сусѣдахъ, а они казали, що вôнъ дуже журивъ ся. Почорнѣвъ, а очи запали въ середину такъ, що майже не дивили ся на свѣтъ, лишь на той камѣнь, що давивъ груди.

Одного вечера прійшовъ Гриць до хаты, зваривъ дѣтемъ бараболѣ, посоливъ тай кинувъ на пѣчь, абы ѣли. Якъ попоѣли, то вôнъ сказавъ:

»Злѣзайте зъ печи, та пôдемо десь у гостѣ.«

Дѣвчата злѣзли зъ печи. Гриць натягнувъ на нихъ драночки, взявъ меншу Доцьку на руки а Гандзуню за руку тай выйшовъ зъ ними. Ишовъ довго лугами, та ставъ на горѣ. У мѣсячнôмъ свѣтлѣ розстелила ся на долинѣ рѣка якъ велика струя живого срѣбла. Гриць здрогнувъ ся, бо блискуча рѣка заморозила его, а тотъ камѣнь на грудяхъ ставъ не тяжкій. Задыхавъ ся и ледви мôгъ нести маленьку Доцьку.

Спускали ся въ долину до рѣки. Гриць скреготавъ зубами, ажь гомôнъ лугомъ розходивъ ся, и чувъ на грудяхъ довгій огневый пасъ, що его пѣкъ у серце и въ голову. Надъ самою рѣкою не мôгъ поволи ити, але побѣгъ и лишивъ Гандзуню. Она бѣгла за нимъ. Гриць борзенько взявъ Доцьку и зъ усеи силы кинувъ у воду.

Ему стало лекше и вôнъ заговоривъ скоро.

»Скажу панамъ, шо не було нѣякои рады; анѣ ѣсти шо, анѣ въ хатѣ затопити, анѣ выпрати, анѣ голову змыти, анѣ пѣцъ! Я си кары приймаю, бо-мъ завинивъ, тай на шибиницу!«

Коло него стояла Гандзуня и говорила такъ само скоро.

»Дьидику, не топѣть мене, не топѣть, не топѣть!«

»Та якъ си просишь, то не буду, але тобѣ бы лѣпше, а мнѣ однако пацити, ци за одну, ци за двѣ. Будешь бѣдити змалку, а потôмъ пôдешь у мамки жидамъ тай знову мешь бѣдити. Якъ собѣ хочешь.«

»Не топѣть мене, не топѣть!...«

»Нѣ, нѣ, не буду, але Доци вже лѣпше буде якъ тобѣ. То вертай си до села, а я иду мелдувати си. Ади, оцевъ стежечковъ иди, гетъ ажь у гору, а тамъ прійдешь до першои хаты тай увôйди тай кажи, шо такъ и такъ, дьидя хотѣли мене утопити, але я си выпросила тай прійшла, абысьте мене переночували. А завтра кажи, може бы вы мене де наймили до дитины бавити. Гай, иди, бо то нôчь.«

И Гандзя пôшла.

»Гандзю, Гандзю, а на тобѣ бучокъ, бо якъ тѣ песъ надыбае, тай роздере, а зъ бучкомъ май безпечнѣйше.«

Гандзя взяла бучокъ и пôшла лугами.

Гриць закочувавъ штаны, абы перейти рѣку, бо туда була дорога до мѣста. Вступивъ вже у воду по кôстки тай задеревѣвъ.

»Мнеоца и сына и свѣтого духа амѣнь. Очинашь ижи есь на-небесѣ и на земли...«

Вернувъ ся и пôшовъ до моста.

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.